

Byerne breder sig

Byerne vokser, men deres opland vokser endnu mere, og dermed også deres forbindelse med andre byer. De bliver til netværksbyer, der indgår i en deleøkonomi.

Af Rune Stig Mortensen, Stran – center for kommunalstrategisk analyse

Byanalyser.dk - byg din by på tal

I Region Syddanmark har regionen og kommunerne i 2018 taget temperaturen på 30 større syddanske byer som støtte til planlægningen. Det hele er samlet i en byportal, Byanalyser.dk, med de nyeste tal om byerne. Hvem bor i byerne? Hvor arbejder de? Hvem flytter til, og hvem flytter væk? Hvad har byen af tilbud? Hvordan står det til med midtbyernes kvaliteter og arkitektur? Hvordan ser fremtidens boligbehov ud? Og hvad siger indbyggere selv, om den by de bor i.

Regiopoler kalder tyskerne nogle af deres små storbyer. Det gør de for at fremhæve byernes regionale betydning, deres evne til at samle et område og spille en rolle, som geografisk rækker ud over dem selv og det nærmeste opland. Det er ikke tilfældigt.

Byernes regionale rækkevidde stiger uanset størrelse. De forbinder sig i netværk og låner skala af hinanden for tilsammen at skrue sig op i noget endnu større. Fælles for dem er, at de udnytter hinandens styrker og komplementerer hinanden. Selv om de ikke fysisk smelter sammen, gør de det funktionelt. En slags byernes deleøkonomi.

I en byregional kontekst taler vi om at låne størrelse, hvilket betyder, at den enkelte by får flere funktioner og tilbud, flere specialiserede arbejdspladser, kan trække på en større arbejdsstyrke og har adgang til flere arbejdspladser, end vi traditionelt ser for en by med den volumen. En slags andenordens rumlighed eller rækkevidde.

Bevægelser binder byerne sammen

Hvad er det, der binder byerne sammen. Det korte svar er mennesker og deres bevægelser. Pendlinger stiger både i afstand og omfang. Byerne deler arbejdskraft og den gensidige afhængighed øges.

I de fleste af 30 større byer i Syddanmark er det over halvdelen af de beskæftigede, der pendler ud af byen. Tilsvarende henter byernes virksomheder og offentlige institutioner i stadig højere grad arbejdskraften uden for byen og fra byer uden for kommunen.

Og det er endda kun en del af historien. For i borgernes daglige mobilitet er fritidsturene i klart overtal. Når borgerne bevæger sig til hverdag, er det groft sagt den ene halvdel af gangene med fritid som formål. Det kan være besøg hos venner eller familie, sport, en tur på biblioteket, oplevelsessteder eller til lægen. Den anden halvdel af turene deles næsten ligeligt, så borgerne er afsted for at købe ind, lige så ofte som de transporterer sig til arbejde eller uddannelse.

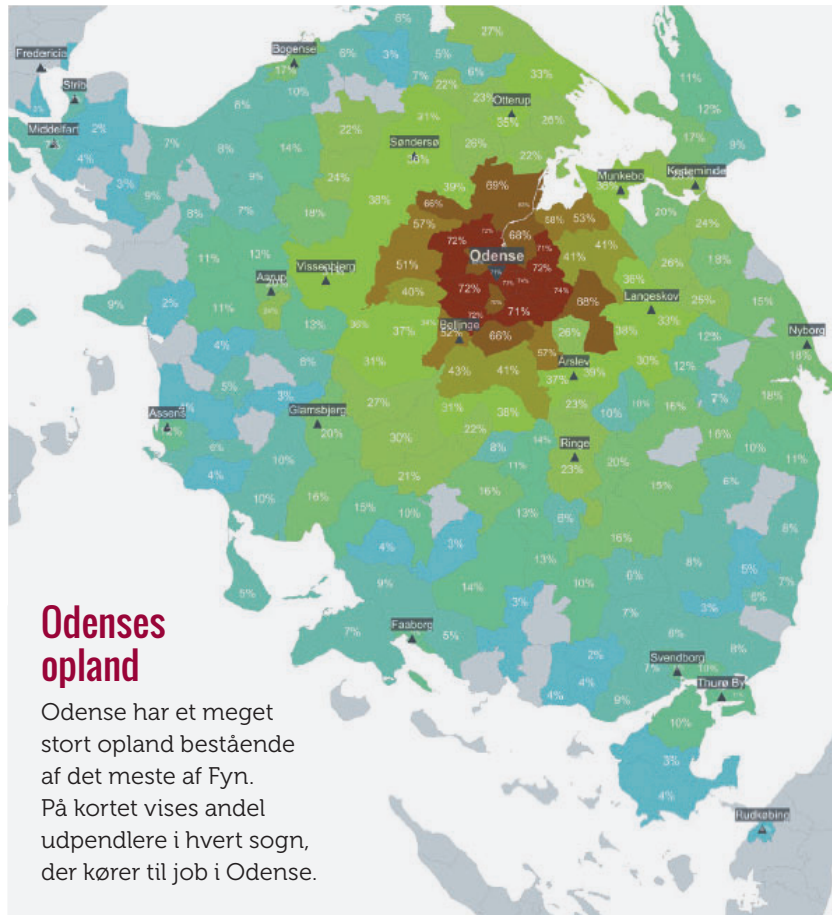
Tallene viser, at det er lige så vigtigt med et godt udbud af kulturtilbud og daglige faciliteter som adgang til arbejdspladser, når det gælder om at skabe Det Gode Liv og fastholde og tiltrække borgere.

Fritidstilbud og indkøbsmuligheder i én by er til gavn for borgere i en anden by, og er således med til at binde byerne sammen i byregionen og øge deres attraktivitet for hinanden og for oplandet.

Bymidter og byliv

Samtidig står det klart, at selve bymidterne er udfordrede. Når butiksdøden svinger leen i byerne, og aflastningscentre og e-handelen overtager en stadig større del, får alle kommuner og byer behov for at finde ud af, hvad der skal blive de nye omdrejningspunkter i bymidterne.

Hvorfor skal folk komme i bymidten, hvilke oplevelser, hvilke mødesteder, hvilke funktioner, hvilke butikker? Hver by har sine egne styrker og udfordringer, og skal finde svar, der gør, at der fortsat er liv i byen.

DIGITALE VÆRKTØJER – i lokalplanlægningen

Geoforum og Dansk Byplanlaboratorium holder digital værktøjsmesse den 20. juni i Bygningen i Vejle.

Værktøjsmesse med fagligt plenumprogram og messe for kommuner og konsulenthuse.

Har dit konsulentfirma brug for en stand og en oplægsmulighed? Så skriv til Mette og Jesper fra Geoforum på geoforum@geoforum.dk

Program udsendes i april.